

Izhaja:

10., 20. in 30. dan vsakega meseca; ako je ta dan nedelja ali praznik, dan poprej.

Dopisi naj se izvolijo frankovati.

Rokopisi se ne vračajo.

Za inserate se plačuje po 10 kr. od garmond-vrste za vsakokrat.

Leto XV.

V Celovcu, 10. svečana 1896.

Štev. 4.

MIR.

Vsakemu svoje! — Slovenci! Ne udajmo se!

Velja:

za celo leto za bolj premožne 2 goldinarja; za manj premožne rodoljube pa 1 gld. 50 kr.

Denar naj se pošilja pod napisom:

Upravništvu „Mira“ v Celovcu, Vetrinjsko obmestje št. 26.

Naznanilo.

Častitim naročnikom in sodelovalcem našega lista naznanjamo, da smo bili neljubo prisiljeni, uredništvo in upravništvo odvzeti dosedanjemu uredniku ter da je prevzel odgovorno uredništvo »Mira« gosp. Ivan Teršelič.

Ker od sedaj naprej bivši urednik gosp. Filip Haderlap z listom ni več v nobeni zvezi, naj se pošilja naročnina za »Mir«, vsi dopisi in list zadevajoča pisma izključljivo le pod naslovom: Upravništvu »Mira«, v hiši družbe sv. Mohorja, Vetrinjsko obmestje št. 26. v Celovcu.

Častite gospode naročnike in dopisnike pa uljudno prosimo, da bi imeli z nami potrpljenje, dokler nove moči vsega prevzetega dela v red ne spravijo. Ako komu list ne dojde, naj blagovoljno reklamira tisto številko v nezapečatenem in nefrankovanem pismu. Potrudili se bomo vsestransko in upamo, da z božjo pomočjo in s pomočjo novih sotrudnikov z listom častitim našim naročnikom povsem ustrezemo.

V Celovcu, dné 6. svečana 1896.

Gregor Einspieler,
lastnik „Mira“.

Prošnja.

Mnogo naročnikov nam je za letos ostalo s svojo naročnino še na dolgu, nekteri tudi še za lani. Prosimo torej vse one častite naročnike, ki nam svoje naročnine še niso doposlali in tudi lista niso vrnili, naj blagovolijo vsaj do 25. svečana svoj dolg pri nas poravnati ali nam pa list vrniti, da vemo, koliko iztisov nam je treba za prihodnje izdaje »Mira« napraviti. Neredno vplačevanje naročnine napravlja tudi mnogo nepotrebne delo in truda, kar vse se lahko zabrani, ako se plačuje naročnina o pravem času.

Tudi so nam nekteri dosedanji naročniki letos list vrnili, a so ostali z naročnino za preteklo leto še na dolgu. Prosimo, da nam tisto čim prej mogoče poslati blagovolijo. — Onim naročnikom, ki so se zglasili na novo, naročnine pa niso plačali, pošljemo list na ogled. Ako naročnine v teku 14. dnéh ne prejmemo, bomo nadaljno pošiljanje lista ustavili. Ustavili bomo list tudi vsem tistim premožnejšim naročnikom, ki ga že po več let prejema, pa nam niso še krajcarja zanj plačali. Ako bi se nam pri vsih tako godilo, potem bi »Mir« ne mogel izhajati, kajti ogromnih stroškov bi sami ne mogli zmagovati. Brez denarja ni blagá in brez točnosti je tudi vsak red nemogoč.

Upravništvo „Mira“.

Koroški lažiliberalizem.

Mnogokrat je »Mir« že do dobrega označil koroške liberalce. »Liberalce« se imenujejo; po našem bi rekli svobodnjake, a svobodo hočejo ti ljudje le za se. Kdor za njimi ne hodi čez drn in strn, za tega imajo le trdo in teško — pest! Kar od začetka pa omenim, da naši nacionalci, — to ime je prišlo v novejšem času bolj v modo, kakor liberalci, — da, pravim, nacionalci prav nič niso boljši, kakor liberalci. Naj se imenujejo tako ali tako, zagrizeni naši sovražniki, nasprotniki vere in narodnosti so in ostanejo! Ljudje, ki so prej prisegali na liberalno zastavo, so čez noč preskočili v nacionalni tabor (dokaz: naš prijatelj Dobernik) in pod novim imenom delajo po stari navadi zoper vse, kar je katoliško in slovensko.

To nam jasno in neovrgljivo spričujejo razni dogodki deželnega zbora koroškega, kakor pokažemo v naslednjem.

Mil. naš knezoškof so predlagali, naj se na višji realki v Celovcu vpelje veronauk, kakor je po drugih deželah. Lani so ta lepi predlog izročili dež. odboru, ali liberalci, ki samopašno sedijo v deželnem odboru, potem liberalci deželnega šolskega sveta in liberalni profesorji na realki sami so izrekli, da se veronauk ne sme vpeljati, ker, no, ker vera in poznanje vere ne gre v liberalne krošnje. Da sta s temi liberalci jednodušno potegnili tudi gg. c. k. dež. predsednik ekscelencija Schmidt-Zabiérow in dr. Gobanc, to se nam prav nič ne zdi čudno, saj mišljenje in delevanje teh gospodov poznamo že dolgo.

Onim liberalcem so pritegnili tudi liberalci — in teh ni malo — dež. zbora samega. S prepričevalnimi besedami so mil. knezoškof branili svoj predlog, — zastoj! Liberalce ne poslušaj glas resnice in pravice, — in zató so kakor jeden mož zavrgli knezoškofov predlog.

Isti predlog je pozneje stavila tudi vis. vlada sama. Kakor je storila v nižjeavstrijskem dež. zboru, tako tudi pri nas. Bila je to, kratko rečeno, poštena klofuta za celovško liberalno gospodo, ktereje so višji gospodje z Dunaja poslali oni predlog. Pa naši liberalci, ki so se nasrkali toliko protiverskega, framazonskega duha, so nepoboljšljivi in kakor prvokrat bode zavržen oni predlog tudi drugokrat!

Glejte, liberalce-nasprotnike vere in veronauka, ki sami ne marajo poslušati besede Božje, ki je pa tudi drugim ne privošči! In ti liberalci hodijo med ljudi in pravijo ter se lažejo, da niso nasprotniki vere in cerkve. Kdo jim hoče še verjeti?!

Dalje! Od katoliške strani, najprej po gosp. Einspielerju, se je predlagalo, naj se pokličejo v novo dež. bolnišnico usmiljene sestre, ker so boljše in cenejše postrežnice, kakor druge. Liberalni dež. odbor pa je izdal poročilo, v katerem kaže, da niti računati ne zna. Čisto po krivem, hinavskem, hočejo pokazati, da bi bila postrežba po usmiljenih sestrah dražji, kakor po sedanjih postrežnicah. Da je tako besedičenje zvijača, je žalostna resnica. Pa niti dež. odbor, niti deželni poslanci se niso sramovali zvijače in so zagovarjali ter naposled potrdili hinavsko poročilo dež. odbora. Vsi liberalci, od prvega do zadnjega, so glasovali zoper usmiljene sestre, ker bolnikom ne privoščijo dobre postrežbe, ker nočejo, da bi si dežela kaj stroškov prihranila! Res pogumni so liberalci, ki se vam ponujajo in hlinijo s sladkimi besedami po shodih. Iz njihovega dela jih spoznate!

Liberalno delo je preuredba našega deželnozbornskega volilnega reda! Na jedni strani dajo kmetom volilec nekoliko pravic, a na drugi jim z obema rokama pristržejo, kar so jim z jedno roko ponudili! Dovolijo kmetom direktne, tajne volitve, pa na drugi strani dovolijo le malo volilnih krajev, od kterih je večina volilcev oddaljena, da ne morejo lahko priti k volitvi. Katoliški naši poslanci so govorili proti temu, pa liberalci, ki hočejo svobodo in pravice le za se, so jih prepvili in glasovali, kakor pač vselej glasujejo liberalci,

proti koristim kmetovih volilcev! Iz njih dela in glasovanja jih spoznajte!

Tudi pri šolskem razgovoru pokazali so se zopet liberalci (da sta med njimi baron Schmidt in dr. Gobanc, je stara šega), kot naši narodni nasprotniki, ki nikdar ne marajo pripoznati naših pravic! Evo, liberalci!

To vam je v večjih potezah napravljena podoba koroškega laži-liberalizma, kakoršen se nam je pokazal zadnji mesec. O podrobnostih bomo še govorili!

Kaj pravite k temu vi, kmetje davkoplačevalci in volilci? Ali ne spoznate, da liberalci so naši najhujši nasprotniki v verskem, kakor narodnem in gmotnem oziru, in naj se potem kličejo tudi nacionalci! Vedite pa, da vam je po volilni pravici dana moč, da z volilnim listkom v roki pokažete liberalcem pot iz vseh zbornic, s tem da izvolite poštene krščanske in slovenske, za vaše potrebe skrbne može! In če se združijo vsi krščanski može in krščanske stranke, odklenkalo bo kmalu liberalizmu, najhujšemu našemu nasprotniku.

Dopisi prijateljev.

(Kronski darovi za velikovško šolo.) Darovali so preč. g. župnik Janez Lubej v Slov. Šmihelu 4 krone; omizje pri Condru v Dolah blizo Melvič v Ziljski dolini: Tom. Vuterna, Jož. Lederič, Jož. Vellacher, Andrej Lederič in Luk. Jank vsak po 1 krono; Mat. Thurner, Jož. Fišer, Mat. Verničnik in Hribar vsak po 20 bel.; Maliga v Pazerjah 50 bel.; Jož. Mick v Pazerjah 10 bel.; Franc Vallner, Mat. Fišer in Gorič v Dolah vsak po 30 bel.; Mat. Novak, Lenart Wallner in Luk. Gotthart vsak po 10 bel.; Franjo Grafenauer 40 bel. Skupaj 12 kron. — Presrečna hvala. Živeli nasledniki!

Iz Hodiš. Mislili si bode, gosp. urednik, da smo tukaj v prijaznih Hodišah že vsi nemškutarji postali, ker se že dalj časa nikdo ni oglasil v vašem cenjenem listu. Da pa temu ni tako, spričuje, da snujemo tukaj pevsko društvo, in g. pevovodja marljivo poučuje v petju ter pevci tudi prav pridno obiskujejo pevske vaje, samo nek nemškutarški krčmar tam blizo jezera pri naši novi cesti bi rad zgago delal ter napeljal vodo na svoj nemško-liberalni mlin, pa se mu ne bode posrečilo. Če tudi je že dobro znan kot večni kandidat za naš županski stol, pa naj bode preverjen, da ga še ne zasede tako brž, akoravno vodi lepa cesta mimo njegove krčme, in so zdaj Hodiše z ozirom na promet nekoliko bolj v ozadje postavljene. Da pa naša slovenska stvar tukaj pri nas v Hodišah tako lepo napreduje, imamo se zahvaliti edino našemu velečastitemu župniku č. g. Jožefu Tavšiču, ki se neumorno trudijo za naš blagor, ter za naše potrebe, kakor nam tudi oni kot vzgleden in umen kmetovalec ter daleč in okolu poznat napreden živinorejec v vseh strokah kmetijstva, lep vzgled dajejo, kako moramo zdaj kmetovati, da ne zaostanemo zatej, ter da se ohrani naš lepi kmetski stan. Mili Bog nam jih ohrani še čile in zdrave obilo let. — Pa tudi naš kaplan g. Val. Limpl so vnet rodoljub ter le želimo, da bi ostali tukaj pri nas v Hodišah še obilo let. — Kaj posebnega vam imam poročati samo to, da smo pokopali tukaj dné 3. t. m. p. d. Ostermana v Pertičah, ki je bil znan kot vzgleden bučelar. — Pretečeni mesec nas je zapustil tuk. žandarmerijski vodja g. Fran. Lušnik, blaga slovenska duša, ter bil prestavljen v Libeliče. Kot zvestega prijatelja in ljubeznivega družabnika ga tem težje pogrešamo, ker smo imeli do zdaj tukaj v Hodišah le večinoma Nemce za stražnike, pa upamo in želimo, da bo tudi v svojem sedanjem novem kraju našel prijetno družbo. — V nedeljo dné 26. prosinca poleteli so k nam vrli kotmirski slovenski pevci in so nas s svojim lepo ubranim petjem navdušenih slovenskih pesmij ter ob dobri postrežbi našega narodnega krčmarja gosp. Čoveja z dobro kapljico, izborno kratkočasili, in le želimo, da bi nas še večkrat obiskali.

Iz Pliberka. (Südmark. — Razno.) Nemški listi z veseljem poročajo, da se ima pri nas poroditi podružnica „Südmark“-e. Ravno te je menda še manjkalo, da bo marsikteremu naših purgarjev bolj došla podpora od strani Südmarke, kakor da

Cena knjigam.

ktore je družba sv. Mohorja v Celovcu izdala, in se zamorejo še naročiti ter veljajo za družnike in po knjigarnah, kakor sledeči razgled kaže:

Naslov pisatelja in knjige	Za družnike		Za neudne in po knjigarnah	
	gl. kr.	gl. kr.	gl. kr.	gl. kr.
J. Stritar: Pod lipo. Knjiga za mladino. S podobami	45	60		
J. Starè: Kitajci in Japonci. S podobami	45	60		
V. Podgorc: Domači zdravnik po naukih gospoda župnika Kneippa. S podobami	45	60		
A. Foerster: Cecilija, II. del (I. del je že pošel)	50	80		
Dr. J. Križanič: Cerkevna zgodovina, I., II., III. del	130	180		
P. H. Majar: Križana usmiljenost ali življenje svete Elizabete, broš.	40	60		
P. Florentin Hrovat: Franc Pirc, broš.	20	30		
J. Starè: Občna zgodovina. Pet zvezkov (15 snopičev) vkup	520	750		
H. Schreiner: Fizika ali nauk o prirodi I. in II. knjiga s podobami, vsaka po	45	60		
Fr. Erjavce: Živali podobah, I. zvezek (domače in tuje čveteronoge živali), novi natis. S podobami	80	1		
— II. zvezek (Ptice), novi natis. S podob.	80	1		
M. Cilenssek: Naše škodljive rastline. S podobami I., II., III. in IV. snopič, vsaki snopič	45	60		
Fr. Povše: Umni kmetovalec. II. in III. snopič (I. snopič je že pošel), vsaki snopič	30	40		
Fr. Dulár: Domači živinozdravnik — Umna živinoreja. S slikami I., in II. knjiga, vsaka	45	60		
Fr. Kuralt: Umni sadjerejec	25	40		
J. Tomšič: Sadjerejec v pogovorih	10	16		
Dr. J. Tavčar: Slovenski pravnik. 626 str., mehko vezan	180	230		
Trdo v prt vezan	220	280		
A. Zupančič: Fabljola. II. natis	45	60		
J. Parapat: Robinzon starši. S podobami. II. natis	45	60		
Jak. Gomilšak: Potovanje v Rim	45	60		
Dr. J. Sket: Miklova Zala. Povest	20	30		
V. Slemenik: Križem sveta. Povest	20	30		
Žalski: Na krivih potih. Povest	30	40		
J. Cigler: Kortonica. Povest. Nova izdaja	20	30		
— Detejica. Povest. Novi natis	20	30		
Fr. Zakrajšek: Oplenica. Povest. Novi natis.	20	30		
A. Lesar: Prilike patra Bonaventura. Druga pomnožena izdaja	45	60		
Slovenske večernice, 26., 40., 41., 42., 43., 44., 46. in 48. zvezek. (Vsi drugi zvezki so razprodani.) Vsaki zvezek	30	40		
Koledar za leto 1891, 1892, 1894 in 1895 po znižani ceni	20	30		
„ za leto 1896	40	60		
Večja podoba: Sv. Mohor in Fortunat	12	15		
Sprejemna podobica sv. Mohorja za stare ude	3			

Opomba. Kdor si naroči katero knjigo ali več vkup, in hoče poštino sam plačati, naj dodá 10 kr. za zavoj in koleži za vozilni list; če hoče pa knjige franko prejeti, naj dodá dotični znesek za poštino, to je 30—50 kr.

Fin, čist, zanesljiv pitanec, večinoma rožnat, bel med, prodaja:

Peter Pavlin v Ljubljani,
pred konjišnico 7.

in sicer na debelo po 50 kr., na drobno po 56 kr. kilo.

PETER MERLIN
„pri zlati krogli“
stara trgovska hiša za tržaško blago in železnino
v Celovcu, kosarske ulice,
priporoča svojo veliko zalogo najboljše kave, sladkorja, petroleja itd. Prodaja tudi dobra vina, rum in druge žgane pijače, barve, izvrstno moko in južno sadje. Nadalje prodaja vsakovrstno orodje in posodo iz železa, pleha, bakra, cina itd. Za poštenost blagá se jamči; cene so nizke.

Išče se malo posestvo

z gospodarskim poslopljem v najem. Isto naj bude na **Koroškem**, oddaljeno od kakega mesta ali trga le kake pol do ene ure. Oglasila in natančnejši podatki naj se pošiljajo pod imenom: „Ivan“, poste restante v Ljubljani.

E. Zbitek,

podobar v Novosadu pri Olomucu na Moravskem

izdeluje steklene mozaike, sv. grobove, Lurške jame, altarje za procesije sv. Rešnjega Telesa itd.

Njegovi izdelki so bili pohvaljeni od sv. Očeta papeža Leona XIII. Tudi ima priznalna pisma iz Petrograda, Carigrada itd.

Ceniki se pošiljajo zastoj.

Kathreiner
KNEIPP'S SLADNO KAVO

Se dobi povsod - ½ Kile za 25 kr.

Kaj je **Kathreiner**
Kneippova sladna kava?

Do je zdrava hišna in družinska pijača, ki se izdeluje v Kathreinerjevih tovarnah ter ima podoben okus kakor prava bobova kava. Poleg drugih prednostnij se ta sladna kava že po tem okusu odlikuje pred drugimi takimi izdelki.

Kathreinerjeva kava je najokusnejša, nejzdravejša in najcenejša primes k bobovi kavi. Ona je čisto prirodni plod v celih zrnih in se rabi z velikim pridom namesto cikoriije in drugih zmletih tvarin, ki se h' kavi mešajo, o katerih se pa kupec ne more prepričati, iz česa da so; uradne preiskave so pa dokazale, da so taki kavini nadomestki dostikrat z raznimi pritliklinami popačeni. Iz začetka se vzame ena tretjina Kathreinerjeve in dve tretjini prave kave; pozneje pa vsake polovico.

Tako postane kava voliko bolj zdrava in tudi mnogo cenejša. Kathreinerjevo kavo priporočajo najimenitnejši zdravniki, vsaki dan je bolj obrajtana kot zdrava redilna pijača v javnih zavodih, kakor tudi v stotisočeri družinah. Dobra je pa tudi »čista«, to je, brez primesi bobove kave, ker je zdrava, lahko prebavljiva, redilna in ob enem okusna jed.

Vsaka vestna gospodinja in mati, vsak prijatelj kave, ako mu je mar za lastno zdravje, naj rabi odslej Kathreiner-Kneippovo sladno kavo.

Le na to naj vsak pazi, da ne bo goljufan s kakim ničvrednim ponarejenim izdelkom, zato naj jemlje le izvirne bele zavoje z varnostno znamko, kakor se tu na strani vidi, ter z imenom.

Kathreiner!

Pozor! Bodite previdni in ne pustite se prekaniti. Pristna „Kathreinerjeva kava“ ima vedno enake, bele zavoje in se nikdar ne prodaja odkrita in na vago.

Tovarna za kmetijske stroje.

Kdor potrebuje kak kmetijski stroj, naj se obrne naravnost na tovarno

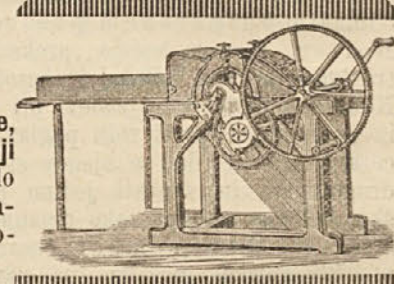
Konrada Prosch-a,

v Celovcu, Adlergasse šte. 19.

nasproti c. kr. kmetijske družbe,

kjer se dobijo najnovejše mlatilnice, slamoreznice, gepeljni in razni drugi za kmetijstvo potrebni stroji ter tudi taki vodovodi, ki sami vodo gonijo iz globoko ležečih studencev na zemljišča, katerim vode primanjkuje. (Glej podobo na levi strani.)

Cenike pošilja zastoj.

Med, garantiran pitanec,

priporoča bučelarjem v plehastih skatljicah po 5 kil franko za 3 gld. 25 kr.; v skatih po 30 in 40 kil, kilo po 48 kr., proti predplačilu ali poštne povzetju.

Brinjevec,

pravi, natorni, liter po 1 gld. 20 kr. Kdor vzame tri litre, prejme ga franko za 4 gld. 30 kr.

Sadjevec (Säuerling),

liter po 90 kr., za gostilničarje pri večji množini ceneje.

Cviček (Mahrwein),

bele ali rudečkaste barve, liter po 24 do 28 kr.

Dobro hrvatsko vino,

liter po 24 kr., v sodčeki od 56 litrov naprej. Za pristnost se jamči.

Egidij Jeglič,

trgovec in bučelar v Selu, pošta Lesce-Bled na Kranjskem.

Da je letošnje dolenj-ko, kot najzdravejši kislasto „namizno vino“

(Mahrwein) izvrstne letine, priporočam lastni pridelek, rumene ali rudečkaste barve, po gld. 26.—, lansko po gld. 24.— in primorsko po gld. 21.—, lagleje po gld. 17.— hekto, ter v posodah nad 500 litrov po pol goldinarja ceneje.

„Kranjska vinarna v Ljubljani.“

Važno

za čevljarje, sedlarje, jermenarje in šivilje: najboljše in najcenejše šivalne stroje vsake vrste, posamezne dele teh strojev in igle vsake vrste kakor tudi železne blagajnice, varne proti ognju in tačtom, prodaja podpisani in stroje tudi po ceni popravlja v svoji delavnici. Tovarniške cene.

Matija Planko

v Celovcu, Burggasse št. 12.